

# Kop van Noord-Holland/Alkmaar

Verslag netwerkbijeenkomst

Donderdag 8 maart 2018



## Inhoudsopgave

|          |  |          |
|----------|--|----------|
| <b>1</b> | <b>Inleiding</b>                             | <b>3</b> |
| <b>2</b> | <b>Actualiteiten Provincie Noord-Holland</b> | <b>3</b> |
| <b>3</b> | <b>Toekomstbestendig monumentenbeleid</b>    | <b>3</b> |
| <b>4</b> | <b>Aardkundige waarden</b>                   | <b>3</b> |
| <b>5</b> | <b>Archeoglossy Wieringen</b>                | <b>4</b> |

(Beeldmateriaal: eigendom NMF erfgoedadvies 2018)



## 1. Inleiding: Eilandmuseum Jan Lont, Wieringen

Vandaag zijn wij te gast bij de gemeente Hollands Kroon te Hippolytushoef op voormalig eiland Wieringen. De vergaderlocatie is het Eilandmuseum Jan Lont, volgens de stichter Jan Lont (1908-1997) zelf *“Dit is een museum deer nog volk in woent. Dat vind je nerregens”*. De deelnemers aan de bijeenkomst krijgen een exclusieve rondleiding door de museumboerderij. De boerderij is een authentieke Wieringer boerderij. In de tentoonstelling is veel aandacht voor het leven op Wieringen; het boerenbedrijf, de kaasmakerij, huisraad, en een specifiek Wieringer ambacht de wiervisserij.



Na een welkomstwoord van Theo Rolsma namens de gemeente Hollands Kroon introduceert dagvoorzitter Yvette Burnier namens het Steunpunt Monumenten en Archeologie de netwerkbijeenkomst. Het is een feestelijke dag omdat in aansluiting op de netwerkbijeenkomst de presentatie van de eerste Archeoglossy plaats zal vinden. Noord Holland kent tien Provinciale Archeologiegebieden en voor elk archeologiegebied wordt door het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland een Archeoglossy gemaakt. De eerste Archeoglossy staat in het teken van de archeologische schatten van Wieringen. Op 15 maart wordt al de tweede Archeoglossy gepresenteerd, een glossy voor provinciaal archeologiegebied Waterland.

## 2. Actualiteiten Provincie Noord-Holland

Rob van Eerden meldt dat de [Leidraad Landschap en Cultuurhistorie](#) is goedgekeurd en online te vinden is. De leidraad dient nadrukkelijk als inspiratiedocument voor gemeenten.

Provinciale Staten heeft in december 2017 [het Koersdocument voor de provinciale Omgevingsvisie NH2050](#) vastgesteld. Belangrijke thema's hierin zijn de energietransitie, balans, leefomgeving en economie, de ontwikkeling van de metropoolregio en toekomstbestendige landbouw. De Loods Herbestemming heeft al veel aanvragen gekregen van eigenaren voor de exploitatie. Communicatie voor gemeenten hierover verloopt via [Reinier Mees](#) van het Steunpunt .

## 3. Toekomstbestendig monumentenbeleid

Dorine van Hoogstraten van het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland geeft een presentatie over toekomstbestendig monumentenbeleid. De komst van de Omgevingswet heeft behoorlijk grote gevolgen voor de monumentenzorg. De erfgoedprofessional zal minder defensief en meer offensief, naar de initiatiefnemer toe, te werk moeten gaan. De nadruk komt meer te liggen op meedenken met en faciliteren van initiatiefnemers dan op bescherming en regelgeving. Dit vereist een andere, meer flexibele, houding van de erfgoedprofessional. Binnen de ruimtelijke planvorming zal het monumenten- en erfgoedbeleid integraal onderdeel worden. Dit moet tot uiting komen in de gemeentelijke Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. De erfgoedprofessional zal daarom over de grenzen van zijn eigen discipline heen moeten kijken en integrale samenwerking met andere beleidsdomeinen aan moeten gaan. Veel gemeenten zijn al bezig met een herijking van het monumenten- of erfgoedbeleid waarin een aanzet wordt gegeven voor deze integraliteit. Het bereiken van gemeentelijke beleidsmatige integraliteit in praktische zin wordt echter nog een hele uitdaging. Daar zal een culturomslag voor nodig zijn die tijd en aandacht vergt.

## 4. Aardkundige waarden

Een mogelijk ruimtelijk aspect waar het erfgoedbeleid en dan met name de archeologie integraliteit mee op kan zoeken, zijn de zogenaamde 'aardkundige waarden'. Edwin Raap van Landschap Noord Holland en Lucia van Geldorp van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zijn pleitbezorgers van een betere bescherming van aardkundige waarden. In hun presentaties wordt duidelijk gemaakt hoe het landschap van Noord Holland door de tijd heen is gevormd tot wat het nu is en dat opeengestapelde oude landschappen nog altijd in de ondergrond aanwezig zijn. De aard van het landschap heeft door de tijd heen bewonings- en gebruiksmogelijkheden bepaald.

Deze aardkundige waarden vormen daarom samen een biografie van het landschap. Ook op regionaal en lokaal niveau kan de biografie van het landschap worden bepaald en bijvoorbeeld als onderlegger voor een Omgevingsplan gaan dienen.

De bescherming van aardkundige monumenten en waarden is geregeld in de milieuwetgeving van de provincie. Bij voorkeur wordt de bescherming op gemeentelijk niveau via bestemmingsplannen verankerd. Dit is echter niet voorgeschreven en gemeenten zijn daarom vrij om daar zelf invulling aan te geven. Veel gemeenten zijn zelfs niet eens op de hoogte van de regelgeving. Zo is voor aardkundige monumenten de toegestane verstoringsdiepte 0 centimeter, en voor aardkundige waarden, nadat hiervoor vergunning is verleend, maximaal 1 meter onder maaiveld. Door de onbekendheid met de regelgeving gaat het regelmatig mis en wordt schade aangebracht aan aardkundige waarden door bouw en aanlegactiviteiten. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is door provincie Noord-Holland aangewezen als uitvoerende dienst voor het verlenen van vergunningen en vrijstellingen. Voor informatie of vergunningaanvragen kan contact worden opgenomen via [grondwater@odnzkg.nl](mailto:grondwater@odnzkg.nl).

Bescherming met behulp van een provinciale verordening heeft niet de voorkeur, het is beter om een meer integrale bescherming na te streven. Bijvoorbeeld in samenhang met archeologische waarden. Aardkundige en archeologische waarden zijn immers sterk aan elkaar verbonden. De gewenste ruimtelijke integraliteit in de Omgevingswet biedt mogelijkheden om hier invulling aan te geven. Dit kan zorgen voor een betere bescherming maar vooral ook voor meer bekendheid van de biografie van het landschap in samenhang met het archeologische verhaal over de bewoningsgeschiedenis.

## 5. Archeoglossy Wieringen

Aan het einde van de middag is het tijd voor de feestelijke presentatie van de eerste Archeoglossy, het magazine SCHATRIJK over Wieringen. Hiervoor zijn ook de historische en archeologische verenigingen, musea en andere belanghebbenden bij het Wierings erfgoed uitgenodigd en present.

Provinciaal archeoloog Rob van Eerden licht de rol van de provincie binnen de archeologische monumentenzorg toe en geeft uitleg over de archeologische attentiegebieden van Noord Holland. Hij geeft aan dat de provincie gemeenten niet kan en ook niet wil dwingen om de archeologie maximaal te beschermen. Maar dat ze wel hoopt dat gemeenten die bescherming tot op zekere hoogte regelen in beleid en ruimtelijke plannen. Ook bepreekt hij kort de belangrijkste tijdvakken binnen de ontstaansgeschiedenis van Noord Holland en de tien Provinciale Archeologiegebieden.

Samensteller Monica Dütting van Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland geeft een presentatie over de totstandkoming van de Archeoglossy van Wieringen. Zij vertelt hoe bewoners, beleidsmakers en geïnteresseerden hebben bijgedragen aan de onderwerpen en inhoud van de glossy en belicht de highlights. Hierop volgt de feestelijke overhandiging van SCHATRIJK Wieringen door Rob van Eerden aan wethouder Theo de Groot van de gemeente Hollands Kroon.

### Aanwezigen

|                         |   |
|-------------------------|---|
| Marcel Dudink           | Gemeente Hollands Kroon                           |
| Theo Rolsma             | Gemeente Hollands Kroon                           |
| Frits op den Berg       | Gemeente Den Helder                               |
| Martin Deinum           | Gemeente Purmerend                                |
| Atie Schenk             | Gemeente Purmerend                                |
| Linda Rinkel            | Gemeente Schagen                                  |
| Annelies Hoekstra       | Gemeente Edam-Volendam/ Gemeente Den Helder       |
| Bart Wijnands           | Gemeente Den Helder                               |
| Mariette Bruin-de Groot | Adviseur Kop van Noord-Holland                    |
| Edwin Raap              | Landschap Noord Holland / Natuurlijke Zaken       |
| Lucia Geldrop           | Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied              |
| Rob van Eerden          | Provincie Noord Holland                           |
| Dorine van Hoogstraten  | Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland |
| Yvette Burnier          | Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland |
| Monica Dütting          | Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland |
| Linda Verniers          | Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland |
| Boudewijn Voormolen     | Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland |
| Ana van der Mark        | Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord Holland |



**MOOI  
NOORD-  
HOLLAND**

ADVISEURS  
OMGEVINGSKWALITEIT



Het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland is een samenwerking tussen MOOI Noord-Holland en Stichting NMF en wordt mogelijk gemaakt door de Provincie Noord-Holland en de RCE.

[info@steunpunterfgoednh.nl](mailto:info@steunpunterfgoednh.nl) | [www.steunpunterfgoednh.nl](http://www.steunpunterfgoednh.nl)